Skjernøyposten

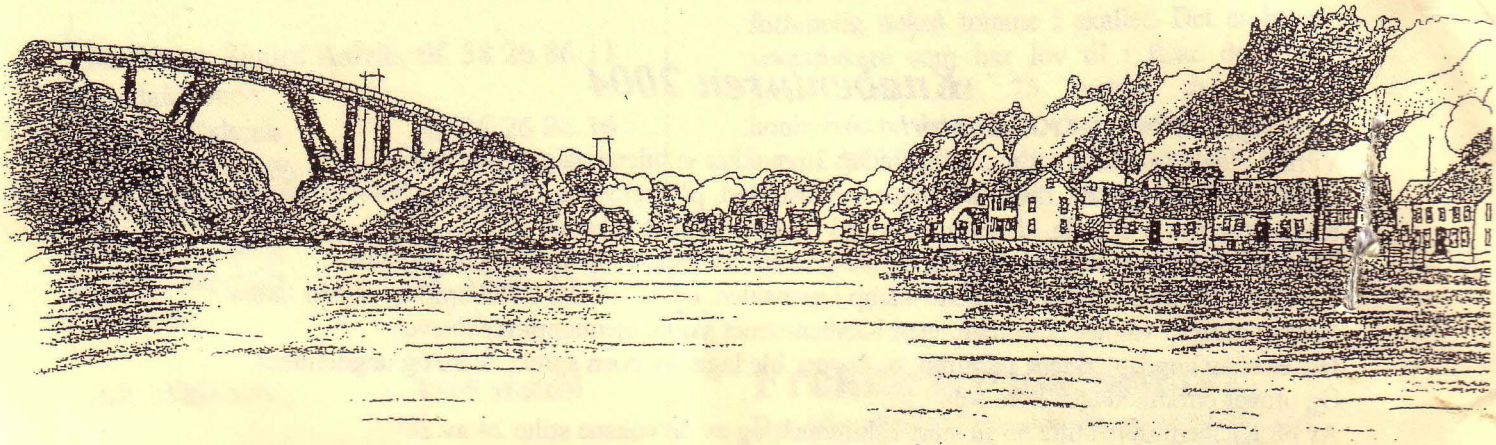

- ORGAN FOR SKJERNØYFOLK UTE OG HJEMME -

Nr.2. Vår-Sommer 2004 36. årg.

SBK. 5 ÅR !

For 5 år siden sa Elin Dyrstad at hun gjerne ville starte et kor på Skjernøy, og spurte om noen andre kunne tenke seg å være med. Anne Lans Syvertsen stilte opp, de to trommet sammen de fleste barna fra 2.klasse og oppover, og dermed var SBK dannet.
SBK øver én gang i uka, og "Gruppa" – de litt eldre sangerne – har egen øvelse etter at de yngre er ferdig med sin.

Lørdag 8.mai feiret SBK (Skjernøy Barnekor) sitt jubileum med flott konsert i kapellet.
De fleste av korets 37 (!) medlemmer fra 7 til 16 år var på plass, og i sine nye t-skjorter sang de av full hals. De var en flott skue der de sto, og at sanggleden er på topp er det liten tvil om.

Koret har fått nye flotte t-skjorter i forskjellige farger.

SBK sang mange fengende sanger, til musikk (playback-CD'er) som Kjell Gauksås spilte.
Nikolai Dyrstad og Andreas Toresen sang solo sammen, det samme gjorde Susanne Abrahamsen, Hanna Puntervold og Martine B. Walvik. Camilla Dyrstad og Gunn Charlotte Amundsen hadde også en sang sammen, og så sang Margrethe L. Syvertsen,
Pernille H. Adriaenssens og Camilla Dyrstad hver sin solo, og Elisabeth B. Jentoft sang to solosanger. Resten av koret sang refrengene til solosangene. Koret var forsanger til de to allsangene som ble akkompagnert av korets eget orkester, som består av : Truls Dyrstad og Andreas Toresen på gitar med Elin Dyrstad som hjelpegitarist, Margrethe L. Syvertsen på keyboard, Kristian L. Syvertsen på piano og Pernille H. Adriaenssens på tverrfløyte.

Fors neste side.

Kapellet var fullt av foreldre, søsken, besteforeldre og andre slektninger, og mange andre var også kommet for å høre de flinke barna synge, så i pausen forsvant reketallerkener, pølser, kaker, brus og kaffe som dugg for sol.
Og etter at konserten var ferdig ble Elin og Anne overrakt vel fortjente blomster fra alle kormedlemmene.

Janne

Knabenturen 2004

Endelig, i år ble det Knabentur!

Vi fikk tildelt siste helgen i mars, og fredag 26. pakket vi bilene og satte av sted.
Utover kvelden var de fleste på plass og installert på rommene. To og to familier på noen rom, men Knabenfarerne er sosiale, så det byr ikke på problemer i det hele tatt.
Bassenget ble åpnet nokså kvikt, og det kokte snart av badelystne barn og ungdommer.
Senere på kvelden ble det kanonball-kamp i gymsalen, og så var det UNO-spilling utover natten.
Lørdag morgen våknet vi til regn, men Knabenrennet skulle gjennomføres likevel.
Det er et av høydepunktene på turen, og løyper ble laget av noen spreke fedre og ungdommer.
Og utover ettermiddagen kom sola.
Av 68 Knabenfarere stilte 55 til start i skirennet, og av de voksne stilte 24 av 28!
Det ble tent bål, og pølser ble svidd eller grillet, alt etter hvor lenge man hadde tid til å vente på at glørne var klare. Det ble også stekt pannekaker på bålet, og disse smakte visst godt.
Barn og tøffe fedre hoppet på ski og kjørte "utfor". Det var mange stilarter, til stor forlystelse for tilskuerne.
Kjøkkenkomitéen hadde tilberedt deilig kjøttkakemiddag til oss da vi kom tilbake til leirskolen, og vi var sultne etter en lang dag ute i etter hvert fint vær.
De fleste barna rakk et bad før middag, og et etter middag. Senere på lørdagskvelden kom det desidert største høydepunktet; det ble laget et kjempestort "godtebord" av godterier og kaker alle hadde tatt med seg et bidrag til, og her er det snakk om flere kilo med godterier.
Det var også premieutdeling etter skirennet, og alle deltagerne fikk diplom. Seierspallen er et bord, og alle i hver klasse står oppå bordet. Det ble noe trangt og lavt under taket da alle damene og mennene skulle opp på bordet hver sin gang...
Med alt sukkeret innabords steg aktivitetsnivået enda mer, og gymsalen og bassenget fyltes igjen. UNO-spillet fortsatte ut i de små timer, og siden vi stilte klokka 1 time fram, var det mange trøtte "tryner" å se neste morgen/formiddag.
Solen skinte, og mange gikk tur i "husmorløypa". Noen av oss bommet på løypa på turen ned igjen, og det ble "off piste" ned fjellet.
Vi rakk akkurat pølsemiddagen som dagens kjøkkenkomité hadde tilberedt, og komitéen holdt foredrag om de forskjellige pølsetypene, med mange gode poeng.
Etter middagen var det vasking av skolen, og da rakk de fleste barna et bad, igjen.
De fleste satte kursen mot Skjernøy i 3-4-tiden på ettermiddagen, og at alle var fornøyde etter en ny kjempekoselig helg på Knaben er det liten tvil om.
Det må tilføyes at alle som meldte seg på turen ikke fikk plass, så det er rift om rommene på Knaben Leirskole når "lobbene" tar ut på tur.

Karin og Janne

Skjernøyposten.

- ORGAN FOR SKJERNØYFOLK UTE OG HJEMME –

Redaktør: Sigurd Aalvik, tlf. 38 26 86 11
I redaksjonen:
Georg Walvick, tlf 38 26 86 36
Norvald Jenssen tlf 38 26 86 75
Evert Knutsen tlf 38 26 86 86
Hanne Arntsen tlf 38 26 61 88
Janne Knutsen tlf 38 26 85 86
kasserer.

Adr.: Skjernøy, 4516 Mandal

Bankgirokonto: 7877. 06. 62604

E – postadresse: skjposten@c2i.net

Kontakt i USA: Mrs. Agathe Tompson
865 Buck kd., Stone Ridge.
N.Y. 12484. USA. . -.

Abonnent pris pr. år kr 60. -. USA $ 10

Litt Fiskeprat.

Makrellen er kommet.
Om fisket nå i vår kan vi først fortelle at makrellen var tidlig ute i år. Aldrede tidlig i mai ble de første tatt på rigla og i garn på Kirkevika. Det var ikke stor feit makrell som hadde overvintret fra i fjor men fin stekemakrell med rogn og melk som var nylig kommet inn fra havet. Nam, nam, en delikatesse med den første stekte makrellen med rogn og persille.
Men så kom nord-vestanvinden med kuling og makrellen ble borte. Men bare vent så er den nok her igjen, så det er bare å gjøre rigla og stekepanna klar. Lykke til!!
Ellers har det vært en del lyr, torsk og sei på garn, men prisene til fiskerne går bare nedover, mens utgiftene til brennstoff, verksteder, avgifter osv. øker veldig.
Rekefisket har enkelte uker vært veldig bra, men mye landligge på grunn av ukekvoter. Fiskebåtene er blitt for store og efektive. Det er faktisk reketrålere som haler med tre tråler om gangen, så det er nesten rart at rekebestanden kan holde.
Ellers har laksefisket så smått begynt, og de to første er allerede et tatt her ute.
Ålefisket også i gang, men det har ikke vært så mye ål å snakke om ennå.
Krabber får en nå bare på grunt vann og de er forløpelig nokså tomme i skallet. Det er bare yrkesfiskere som har lov til i fiske dem på grunt vann. På 25 meters dyp hvor hobbyfiskere kan fiske dem finnes det ikke noen i det hele tatt. Men de kommer nok der i løpet av sommeren når sjøtemperaturen går opp.
Ha er god sommer og lykke til med fisket!!!!!!!

Frekke fritidsfiskere.

Det blir stadig flere små og store plast-båter som blir leid ut til turister og fritidsfiskere, særlig fiske-gale tyskere. Opp til et 20 talls båter kan av og til ligge i området mellom ytersiden av Skjernøya og utsiden av Ryvingen og inn mot Færøy. Det er gjerne 2 til 4 mann i hver båt og de ligger der fra tidlig om morgen til sene kveld.
Når fiskerne kommer og skal trekke garnene sine er de mange ganger fulle av pilker, kroker blylodd osv. ja, noen har til å med fått hele fiskestenger i garnene. Garnene har også noen ganger ligget i tuster, etter at snørene har huket sen fast i dem og dradd dem ut på dypet.
Men toppen på frekkhet var da en av båtene med tyske fiskere og med snørene ute hadde fortøyd i båten i garnbøyen til en av fiskerne fra øya. Da han skulle dra garnene, ville ikke tyskerne flytte båten som var fortøyd i bøyen. Fiskeren måtte selv gå om bord til tyskerne for å løse garnbøyen som de hadde fortøyd til, så han kunne få trekke garnene sine.
Snakk om frekkhet! Utrolig at ikke utleirene orienterer dem mer om forskjellige ting før de blir sendt på sjøen.

Kulturlandskapsprosjektet

som har vært gjennomført over flere år, er nå i ferd med å avsluttes. I denne forbindelse er det laget en cd, som inneholder betydelige kulturverdier, i form av bilder tekst og registreringer, for de enkelte gårder.
Cd-en er levert ut til fastboende på de gamle bruksnummer, og det er selvsagt i orden at man låner en cd for kopiering, for dem som måtte ønske dette.

SKJERNØY KAPELL

Arbeidet i vår har bestått av forskjellige ting.
Først må vi nevne utlodningen 3. april. Det var stort frammøte, det måtte settes inn ekstra stoler for å få plass til alle. Med komité var tallet i underkant av 200 mennesker. (Det er noen ganger i året at kapellet er rett og slett for lite.) Resultatet var også oppløftene og ny rekord. Over kr 44.000 kom det inn. Det var som vanlig mange gevinster, (over 100) og det var sang av SBK. For de små var det fiskedam, som er veldig populært. En noe forsinket Knut Svein Dale holdt andakten som var basert på den lamme mann de bar til Jesus, og som ble firt ned gjennom taket på huset der Jesus var. Han brukte en grønn papirbit som han satte i forskjellige vinkler for å illustrere teksten. Det var helt stille i den store forsamlingen.
Vi hadde også Vårfest i slutten av april. Da hadde vi besøk av Mandal damekor hvor de sang mange sanger for oss. Det ble servert gryterett med kake og kaffe. Lillian Bjørkehaug var med og holdt andakten for oss om livsveven.
Barneforeningen har også hatt utlodning i slutten av april, med veldig godt resultat. Det kom inn hele kr 16320,- Barna har vært kjempeflinke og stått på i hele år. Vi har også noen trofaste voksne som er med og hjelper. I år kunne vi sende kr 15.000 til arbeidet i Mali. Vi synes det er veldig bra!!!
Den årlige dugnaden hadde vi 5. mai., det ble vasket og ryddet ute og inne. Det var godt frammøte.
SKB. hadde også 5 års jubileum 8. mai. (Dette har vi skrevet om på forsiden.)
Nå lir det mot sommer og ferie, men glem ikke lørdag 31. juli. Da blir det loppemarked og utlodning i kapellhagen kl 14.00. Vi håper på fint vær og god oppslutning da.
Gaver og lopper mottas med takk. Ha en god sommer!!

Åshild Aa.

Konfirmasjonsgudstjeneste i Skjernøy kapell.

Søndag 23 mai var vi samlet til konfirmantgudstjeneste i kapellet.
I år var det Camilla Dyrstad som ble konfirmert. Det var en strålende fin dag på alle måter, været var fint, flagget var oppe og naturen viste seg i sin fineste prakt. Dette satte en ekstra fin ramme om det hele.
Det var sokneprest Per Ragnar Haraldstad som forrettet gudstjenesten. Han talte over Salme 23. Malene Christensen leste dagens tekst. En ungdomsgruppe fra SKB. gledet oss med frisk og fin sang, hvor konfirmanten også deltok. Hun sang solo – "Shepherd of my Soul".
Takkofferet gikk til Skjernøy kapell, kr 2222, -. Det møtte fram 120 mennesker.
Etter gudstjenesten ble det servert enkel kirkekaffe ute i det fine været.

Vigdis Hågan Valvik. (leder i Skjernøy menighetsutvalg)

Gudstjenesten 2. pinsedag var det 123 framøtte. Til nattverden som også i år gikk kontinuerlig var det mange som deltok til vakker sang av Karin Dahl. Nina var også med og spilte fløyte. Etter gudstjenesten var det kaffe og kaker av alle slag utforbi i det fine været.

Brasilkveld 26. mai. Elisabeth Christensen som arbeidet blant gatebarn i Brasil er nå hjemme i Valvik for å få fornyet visumet. I denne anledningen benyttet hun anledningen til å arrangere en Brasilkveld med utlodning hvor pengene skulle gå til det arbeidet hun driver i Brasil. Det møtte fram mellom 40 og 50 mennesker, og alle ble servert en ekte Brasilmeny som var en slag gryterett som smakte veldig godt.
Gamle prost Stensaker var med og holdt andakten, og han fortalte fra Santos i Brasil hvor han var en gang var sjømannsprest. Utlodningen innbrakte ikke mindre enn kr 8750, -. Disse pengene går uten noen omveier rett inn i arbeidet som blir drevet i Brasil. Elisabeth fortalte en del om det arbeidet hun er med og driver, både om medgang og motgang. Det er meget viktig, det gjelder barn og unge som har valgt å leve på gata av forskjellige årsaker, som følge av alkohol eller mishandling i hjemmet. Det er å prøve å få disse barn og unge på rett kjøl igjen jobben til Elisabeth blant annet består i.

P ORTRETTET.

Denne gang har vi hentet portrettinterjuet i "kirkebygda" på Nedre Farestad av Henning Jenssen. Han forteller at han ble født i et hus på Saltvolla i 1937. Huset er for lengst revet. Tidlig under krigen flyttet vi inn i nytt hus i Sollia. Herfra er det vel jeg har mitt første barndomsminne.

Det var krig, og tyskerne var på jakt etter skytevåpen. Vi fikk husundersøkelse, og mine foreldre og jeg ble plassert på kjøkkenet med en tysker til vakt mens andre endevendte hus og uthus. Ingenting ble funnet, til tross for at en eske som inneholdt ammunisjon og et spann med dynamitt hang under taket i uthuset i hodehøyde. Bildet av tyskeren med gevær i fanget brant seg fast – ikke just det hyggeligste barndomsminne.

En annen historie fra krigen fortalt av min far Arthur slik jeg husker den. Hans bror Norvald som var til sjøs hadde halve huset, og en annen bror, Maurits, den andre halvdel. Tyskerne endevendte huset uten å finne noe. I Norvalds leilighet kom de til sist til en fin kommode. Den ene skuffe etter den andre ble åpnet uten å finne våpen. Da den nederste skuff skulle åpnes var denne gått i vranglås. Tyskerne ville til å brekke opp skuffen, men lensmannen som var med syntes det var for galt å ødelegge kommoden, og mente at når ingenting var funnet så kunne kommoden spares. Etter at husundersøkelsen var over vred Maurits rundt nøkkelen, og skuffen gikk opp. Til syne kom en revolver og mange skudd. Denne hendelsen måtte være styrt fra oven.

Etter folkeskolen her på Skjernøy gikk jeg realskolen i Mandal. Vår og høst syklet jeg som oftest. De verste vintermånedene hadde jeg hybel sammen med min far.

Det var et styr med sykkelen ned og opp av rosjekta i Skjernøysund. En gang kom jeg ut i ei orkanbyge halvveis over sundet. På øysida kom jeg meg i land. Det gjorde rosjekta også, den ble slengt inn på brygga.

Etter tre år på realskolen arbeidet jeg som praktikant et år på Motorfabrikken, før jeg gikk maskinteknisk skole i Grimstad. Deretter var det militæret før jeg fikk jobb på Bryne. Der traff jeg Tove. Vi giftet oss i 1962. Etter 4-5 år fikk jeg jobb på Kjettingen. Begynte som konstruktør, senere produksjonsleder, jobbet med produktutvikling, var verneleder m.m. Ble også valgt inn i bedriftens styre for en periode. Etter ca. 39 år der er jeg nå pensjonist.

Da vi flyttet til Mandal 1964 var broa bygget, og tomt skaffet vi oss bak kapellet. Her flyttet vi inn høsten 1965. Jeg har alltid likt fiske og båtliv. Tove, som knapt hadde vært i båt før vi ble kjent, er blitt like tent på båtlivet som meg.

Foruten fiske og båtliv er jeg også frimerkesamler. En fin hobby vinterstid. Bytter frimerker med samlerer over hele verden. Har også besøkt en samlervenn på Kreta.

Opp igjennom årene har jeg vært med i Søndagsskolen, Yngres og Menighetsrådet, styrene i Skjernøy Vel og for den for lengst nedlagte butikken.

Jeg synes tilbudet spesielt til unge er bra. Fordelen med et lite sted er at den enkelte blir sett. Han/hun forsvinner ikke i den store flokken. De fleste her ute vil ta vare på miljøet, men jeg har inntrykk av at det bare tenkes på natur og bygningsmiljø.

Noe som jeg derimot synes er trist er dette med overholdelse av helgedagsfreden. Før var det en selvfølge at alt arbeid som ikke var nødvendig skulle ligge. For tiden synes det som søn- og helgelager er de beste arbeidsdager med mer og mindre bråk fra hammer og plenklipper. For meg er helgedagsfreden en viktig del av miljøet, dessuten sier norsk lov at sjenerende støy er forbudt på disse dager.

Som pensjonist har jeg begynt å gå på Helselagets hyggestund, og Grendehusets kafé.

Etter at kontakten med arbeidskolleger blir slutt tror jeg vi mannfolk trenger noe sosial kontakt – det er jo ikke så vanlig i min generasjon å gå i klubb slik våre damer gjør. Det å bo på Skjernøy med sjø og landlige omgivelser ser jeg på som et privilegium som pensjonist. En byleilighet – "huff a meg".

Det er nødvendig med en viss befolkning, men la ikke øya få et bymessig preg.

Henning Jenssen.

Skjernøy Historielag vil bestå.

Er det liv laga for et historielag på Skjernøy ? Historielaget har ligget i dvale en stund, orker noen å blåse liv i det, igjen ?
I oppslagstavlene rundt om på øya hang det lapper om årsmøtet i april. Disse spørsmålene kom opp der, og vi øyboere ble invitert til debatt på Grendehuset. Der var ca. 20 som møtte fram. Det gamle styret er slitent etter mange års innsats. Det skal nevnes at tre av damene som nå går ut har vært med i 15 år !!
Og det var de tre som startet det hele i 1988 med Rita Dyrstad i spissen.
Alle tre – Rita, Hilde Herstad og Liv Britt Jenssen har gjort en lang og fabelaktig innsats for å bevare minnene etter våre formødre og –fedre.
Det samme har Svein Berge, Yngvar Pedersen, Magnhild Brovig og Bjørn Vikøyr. Alle fortjener de en stor takk fra oss alle på øya, som kan nyte godt av deres arbeid med juletrefest, sommerfester, nymalt skolehus, artige historier som er samlet inn i bok og kalender, og mye, mye mer.
Magnhild og Yngvar blir med et stykke videre på veien i det nye styret. For styret blir i sannhet nytt.
Det vil bestå av : Helene Jenssen, Steffen Dyrstad, Ester Vågsvoll, Arnt Otto Ånensen, Kurt Dyrstad og undertegnede Hanne Arntsen.
Ingen av oss kan vel love å sitte i styret i opptil 15 år, slik våre forgjengere gjorde. Men stemningen var god da vi hadde det første styremøtet, og mange gode idéer kom fram. Vanligvis sitter man i et styre i to år. Så får vi se om aktiviteten vil ta seg opp.
Om disse idéene, tankene og nye kreftene vil kunne gi historielaget en ny oppsving.
Slik foredragsholder på årsmøtet sa er det fremdeles en masse interessante minner å grave fram her på øya vår.
Nå trenger vi mange tips, idéer og synspunkt fra dere som sitter med nye lokalkunnskap. Vi skal prøve å vøre mer synlige i oppslagstavlene og Skjernøyposten, og så håper vi på manges engasjement.
Så er det forhåpentligvis liv laga for historielag på øya vår.

Hanne.

GAMLE RASMUS!

(Rasmus Rasmussen Dyrstad)

Var dette en bror av Peder Rasmussen født i 37?Historien er fortalt av Christian P. Dyrstad.

Han var vennesæl og godslig, nesten alltid ferdig til en spøk, derfor var han likt av alle, men mest av ungguttene, med hvem han selv hadde fornøyelse av å passiere med. Han var i mange retninger litt av en original. Når han for eksempel ikke var i humør, som for øvrig ikke ofte var tilfellet, gikk han og småsang på en egen melodi, som vi som kjente ham ikke tok feil av, og holdt oss på avstand så lenge sangen varte, men var ikke sene til å komme på nærmere hold så snart sangen var forstummet. Thi da var det meget alminnelig at han kom med en fortelling, helst fra gammel tid.
Gamle Rasmus gikk i sin tid under navnet «store Rasmus», av den grunn at det på stedet var en annen meget yngre, med samme navn, men med tilnavnet lille Rasmus. Men etter som tiden gikk, og - ifølge naturens og tidens regler, vokste lille Rasmus opp og blev en større mann en store Rasmus, kunne jo disse korporasjoner selvfølgelig ikke brukes og store Rasmus fikk da, som en stedlig nødvendighet, tilnavnet gamle Rasmus og som vi også her vil benevne ham.
Som alminnelig blant den tids folk, kunne han lite og ikke skrive, men sitt regnskap og alt som for øvrig burde skrives hadde han i hode, som en forretningsmann har det i sine bøker. Han var en utmerket forteller med livlig fantasi. Jeg husker så godt fra min barndom hvor glade vi gutter ble når gamle Rasmus viste seg i døren om vinterkveldene. Vi var da temmelig sikre på å få en fortelling og vi gjorde i så måte sjelden feilaktig beregning. Når Rasmus hadde avgitt de vanlig hilsner; som "god kveld hås lever folk", og disse var tilbørlig besvart, blev der alltid nesten uten unntagelse gjort plass på et sted i værelset som gikk under navn av båsen, et sted som Rasmus befant seg særdeles vel i . Det var nemlig støe på tre kanter mellom seng og kommode to og veggen på den tredje kant. Når så Rasmus var kommet til setes på denne sin yndlingsplass, inntok han også sin yndling stilling, nemlig ved å legge det ene ben i kryss over det annet, og sammen med den bare strømpe rettet temmelig høyt og som ifølge den tids skikk var krit hvit i tåspissene.
Det første gikk gjerne ut på dagens begivenheter og det alminnelige virket samt ver og vind. Men det varte ikke lenge før gamle Rasmus kom in på svunne tider og for hvilket han hadde en særdeles forkjærlighet å dvele ved. Han hadde en eiendommelig måte å betegne tid og personer på. Når han for eksempel begynte sine fortids historier hadde han alltid fra andre før levende, for eksempel min fars far og eller mors faster og liknende fortalte dette eller hint. Især var det begivenheter fra krig og hungers årene i begynnelsen av nittende århundre, som ennå lever i ferske sagn minner.

Fors. neste side.

Og om hvem Ibsen sang, sang så treffende og stemningsfullt; «Engelske kryssere stengte hver havn, I landet var misvekst og nød: Den fattige sultet, den rike led savn, to kraftige never var ingen til gavn. For døren sto hunger og død» Interessante var mange av hans fortellinger, i særdeleshet da skueplassen for historiene ofte var lokalkjente, for Skjernøens vedkommende var det jo alminnelig i den tid å se fiendtlige orlog skipe manøvre i farvannene rundt om i skjærgården, og da var det alminnelig at befolkningen som jo nesten bare bestod av kvinner og børn og oldinger, søkte sin tilflukt i skjulesteder i øens indre daler og myrer. Således påviste han et sted ved foten av Gråttevarden i store bjerghellere hvor alt sølv og verdigjenstander som kunne transportes blev gjemt, samtidig også tilfluktsted for befolkningen. Rasmus far, Rasmus Andreas Rasmussen, var den eneste av 7 brødre som blev hjemme. Alle de øvrige brødre ut kommandert og gjorde tjeneste rundt på kysten i kanonbåter. Flere helte bedrifter visste han å berette om, utført ofte av kvinner og oldinger. For eksempel som en dag en mann med sin datter skulle ut og se til laksegarnet og blev ganske uvitende overrasket av et engelsk krigsskip som tvang mannen til å lodse dem inn gjennom leden. Gode råd var dyre, men mannen fattet seg snart og spilte komplett gal og datteren på sin side hoppet på vann. Engelskmennene blev fortørnet av dette spetakkel og med et spark på et vist sted sendte de ham av sted, glad ved å slippe så lett fra sin utilbette tjeneste og landsforræderi, strøk mannen på hjemvei med en erfaring mere, at galskap kan også komme til nytte.
Mange er de erindringer jeg har fra mine barnedager og om gamle Rasmus når han med sine historier forkortet de lange vinter aftener, og mulig jeg senere skal få anledning til å komme igjen med erindringer fra ham.
(Det ble meg bekjent ikke noe av)

På bildet ser vi Rasmus og Susanne (Sanna) Dyrstad. Bildet er tatt i 1933 utenfor huset i Fidja på Dyrstad. Eier av gården er i dag Georg Walvik.
Rasmus og Sanna som hun ble kalt, var noen snille og koselige mennesker. De var søsken og ugifte, og veldig gjestfrie, alle var velkommen unge som eldre. De var født rundt 1850 – 1860, og Sanna var eldst. Begge døde i 1936 med to dagers mellomrom, og ble begravd samme dag en uke etter.
Min far som var født i 1902 kunne godt huske dem. Han fortalte mye om de to kloke og gjestfrie menneskene. Rasmus var spesiell slagferdig i utrykk, og han var nysgjerrig på alt nytt, en foregangsmann for sin tid. Han var den første på øya som fikk motor i båten sin. Min far minnes det var året før han begynte skolen i 1910, at Rasmus kjøpte motoren. Det var en 3 hk totakts bensinmotor. Er ikke sikker på fabrikatmerke av motoren. På øya var det jo en sensasjon at en båt kunne gå uten seil ellet årer. Det var mange voksne og unger som møtte opp for å se prøveturen. Far fortalte at båten ble fortøyd i en påle som var slått ned utenfor brygga i Dyrstadvågen. Båten lå alltid med baugen ut, for den hadde ingen reversering og fri-kobling, så den gikk framover med en gang motoren startet. Den var tung å manøvrere og måtte stoppes et stykke fra brygga når en skulle legge til. Far fortalte også at engang Rasmus og en nabo skulle til byen med fisk, virket ikke regulatoren, så Rasmus ikke kunne få stoppe motoren. Da ropte han til naboen: "Snu båten og styr opp elva mot Holmesogn"! Vet ikke om de fikk stoppet eller kjørte opp på en sandbanke i elva.
Båten kunne ikke gå sakte, så når han skulle dorge etter makrell eller lyr, hadde han to sinkpøser som han slepte etter båten, en på hver side for å redusere farten. Han tredde også av og til en vante på den ene propellvingen for å redusere farten under fiske.

Fors. neste side.

Han måtte også elske rød-fargen, for som han sa: "Alt mitt er rødt". Båten var rød, huset var rødt, teinedobbene var røde, garnmerkene var røde, sjøbu, uthus, alt var rødt.
Alf Pedersen Valvik som nå er 85 år har fortalt meg mye, og husker Rasmus og Sanna godt. Han fortalte at han og noen kamerater i skolealderen av og til lurte seg til å sveive på båtmotoren til Rasmus mens han og Sanna sov middag. Etterpå var de i morelltrælene hans og spiste moreller. De var veldig greie sånn. Rasmus og Sanna var også i Sundsdalen og brant lyng. En gang tok ilden overhånd, og de måtte tilkalle hjelp av alt som fantes av folk for å få slukke for vinden økte fra vest. Ilden tok også fatt i skauen på Berge og han fikk hjelp derfra. Vet ikke hvor mye det brant, men de fikk en støkk i livet og de torde aldri brenne mer alene.
Rasmus var kasserer i Stjernøens Kristelige ungdomsforening, og på et av de første årsmøtene for ca: 100 år siden la han 25 øre på bordet med disse ordene: " Her er kassabeholdningen". Han var også med i komiteen og arbeidet da kapellet ble bygget, så han var en veldig aktiv mann.
Sanna ble skral til bens de siste årene. Hun var ute for et uhell da hun skulle flytte sauene. De hadde 2 sauer på 1 tau, som en hanefot, Det snørte seg rundt henne og medførte at hun ramlet og ødela hofta. Den gangen kunne ikke legene gjøre noe med det. Det sies at hun krøp rundt på åkrene og pelte poteter og måtte ha god hjelp for å komme på beina igjen og for å komme inn i huset.
De har i dag ingen nære slektninger på Skjernøy.

Georg Walvick.

Lokale dialektuttrykk fra kysten.

Fra en av våre lesere, Svein Berge, har vi fått tilsendt en rekke ord og uttrykk fra Kystnorge. Vi har gjort et lite utvalg av de som vi mener har mest tilhørighet til vårt lokalområde.
En del er nok kjent for mange, men mye er nok i ferd med å gå i glemmeboken, i vårt stadig mer internasjonaliserte språk.

Abal	epletre	Den gamle abalen bar godt i år.
Arbeie	lage (ny)	Vi måtte arbeie nye teiner den vinteren.
Bladet	avisen	Hun hentet bladet til mannen mens han var hjemme.
Brønne	gi kyrene	"kyran" vann, Hun skulle brønne kyrne i skauen.
Dabbe	liten dam	De seilte med båter i dabben.
Daulau	vissent løv	I år er det mye daulau.
Flebe	grine	Han flebte for det aller minste.
Gjev	høyfang	Det var noen små gjev hun gav kyrne.
Grause	knuse	Det var graust det meste etter uværet.
Hellest	ellers	Hellest har du det bra.
Hoser	strømper	Det var store hull på hosene.

Evert

STATUS FRA AREALGRUPPA 07-06.04

Torsdag 03.06.04, ble det avholdt allmøte på Skjernøy Kapell hvor lokalplanen for Skjernøy ble enstemmig vedtatt.

Arealplanen skal videre behandles i bystyret. I utgangspunktet gjelder planen fra 2005 – 2009. Dette er tidsrommet for den politiske rulleringen og hvor det er mulighet til å komme med innspill for enkelte punkter en ønsker forandring. Det er i tillegg et tidsperspektiv fra 2005 – 2017, som angir når det er naturlig å ha en revidering av hele lokalplanen.

Valvik og Dyrstad vil fortsatt jobbe med "kloakkprosjektet", hvor det er avsatt 2,3 mill kroner til opprusting av eksisterende kloakknett. I tillegg skal Valvik og Dyrstad samarbeide om en felles lekeplass/balløkke på Toralf Christensens eiendom på Valvikmyra.

For arealgruppa
Åshild Aalvik og Karin Abrahamsen

En helt vanlig onsdagskveld.

Det er helt stille og rolig på Farestad. Husene står her hvite og søvnige. Hver hage er innringet av hvitt stakittgjerde.
Kvelden stiger på. I vinterhalvåret kan det virke som om beboerne på Farestad går i dvale.
Tenk å bo her! Så ensomt! Så stille! Ingenting skjer! Folk sitter hjemme i sine egne stuer. Tror du kanskje.
Jeg stopper opp litt og lytter. – Nei, det er ikke stille. Ut av de smårutete gluggene siver det lys og lyd. Latter runger, og røyken følger med. Stemmer som summer og blander seg med måkeskrik.
Det er slett ikke stille. – Det er onsdagskveld!
Og på onsdagskvelder strømmer det latter og lyd fra særlig et av husene på Farestad. Det er Erling Jenssen sitt hus.
Erlings hus er møtestedet for en hel gjeng med mannfolk. Dit er jeg invitert (har invitert meg selv) med Skjernøyposten.
Erling ønsker meg velkommen inn. Det sitter 10 stykker i stua hans i kveld. Kaffetrakteren går kontinuerlig i Erlings kjøkken. Tre – fire kanner kan det fort gå på en kveld, sier han.
Før ble det for lenge å vente, synes de. Da gikk gjengen i gang med innsamling til ny kaffetrakter til Erling.
Nå går det unna med Moccamaster, synes han. Og alle er fornøyde. De har det i det hele tatt veldig sosialt her.
Den gangen det hele starta ble det en tanke for sosialt for Sverre Gabrielsen. Det var i 1990. Han prøvde å få pusset opp det gamle huset sitt. Men hver kveld rauset det inn venner. Det ble for mye kaffedrikking.
Noe måtte gjøres! Sverre begrenset det til onsdager, og en tradisjon var skapt. Nå har gutteklubben eksistert i 14 år, og Erling har overtatt for Sverre.
De som har funnet veien til Erlings sofa er : Sverre Gabrielsen (Hiawatha), Sverre Gunnar Syvertsen (Knappen), Eivind Syvertsen, Erling Jenssen (Katten), Per Herstad (Mauritz), Alf Gunnar Abrahamsen (Slegga), Martin Pedersen (Ruggen), Loyd Jenssen (Boyen), Atle Hjemdal (Byen) og Kristian Aanensen (fra Skogsøy).

Fra venstre: Per Herstad, Atle Hjemdal, Martin Pedersen, Eivind Syvertsen, (delvis sjult) Kristian Aanensen, Erling Jenssen, Sverre Gabrielsen, Loyd Jenssen, (bak) Alf Gunnar Abrahamsen og Sverre Gunnar Syvertsen.

Men de kan bli så mange som 20 stk. De ville gjerne kalt seg en ungkarsklubb, men innser at de aller fleste ikke ville oppfylt visse kriterier. Latteren sitter løst. Røyken ligger tjukk. De har utnevnt både leder og formann. Det kan være greit når de arrangerer julebord, sommerfester og Danmarksturer for seg selv.
Jeg spør om det er aktuelt å invitere med seg noen damer på disse arrangementene,
men da protesterer de i kor. Og jeg innser at jeg har vært heldig som i det hele tatt har sluppet inn.
Inn bak Erlings vindu i smørøyet av Farestad.

Fors. neste side.

Vi som kom hit nettopp denne dagen var ekstra heldige, for i dag vanket det bløtkake. Erling har gått over i pensjonistenes rekker. 1.mai fylte han 67 år! Skjernøyposten gratulerer!!
Men det er ikke bløtkake hver gang. Som regel serverer Erling kringle med gul krem. Verten reier hver tirsdag til Mandal. Der går turen til Smiths bakeri for å skaffe kringle.
Men i dag, altså; fest!
Jeg lar dem feste videre og går ut i kvelden. Latteren runger bak døra. Her er ingen dvale. Det er ikke så stille på Skjernøy. Her er klubber og lag, foreninger og fester. Tenk å bo her! Så hyggelig! Så sosialt!
Skal lure på hvor mange slike "klubber" som finnes her på øya. - Mange. - Så må vi bare være våkne og få hverandre med. Slik at stuene runger. At ingen av oss må gå alene – i dvale.

Hanne.

"Vi blar i arkivet"

Vi går fram til våren 1971, hvor vi bl. a. kan fortelle at den 1. april fikk en nye bokstaver på bilskiltene isteden for bokstaven "K", som sto for Vest Agder. Nå kommer bokstavene "PX" på alle nyregistrerte biler her i distriktet, og Bendik Berge var den første fra øya med bil med PX merket. Så se etter i Norge – alle PX-biler er fra Mandals-distriktet og kanskje kjente hjemme fra.

Brødrene Paul og Arne Martins Kristiansens fiskeskøyte (Vigdis) har sett sitt endeligt. Den ble kjøpt av kondemneringsfondet og fant sin grav blant lyr og sei utforbi Odd. Dermed er dens saga forbi, men det samme ser det ut til en ikke kan si om snurpefisket her langs kysten. (Fiskeskøyta "Vigdis" var 42 fot lang og sist (den hadde hatt flere motorer) utstyrt med en 45 hk Rapp semidiesel. Skøyta ble innkjøpt fra Udøy i første halvdel av 1950årene og var bygd en gang i 1920årene. Red.)

10 huseiere på Nedre Farestad har søkt kommunen om hjelp til å anlegge kloakk. Foreløpig er det svart at hele Farestadsområdet må sees som ett hele og i forbindelse med reguleringsplanen. Slik står da saken og med hensyn til reguleringsplanen, ser det ikke ut til at det er noe som kommer til å bli vedtatt med det første.

Første 17. mai-tog.

På siste helselagets hyggestund leste Kjellaug Jakobsen opp et brev som fortalte om føreste gang de feiret 17. mai her på øya. Brevet er skrevet 15. juni 1904, så det er hundre år siden første 17. mai tog gikk. Siden det ikke er så lenge siden vi feiret 17. mai, så tenkte vi det kunne passe å ta det med her.

Rosnes 15 – 6 – 1904.

Kjære fader!
Mange tak for brevet som jeg har modtaget for en tid siden. Vi lever bare godt hjemme. Nu er det snart st.hans ti og da skal vi brenne op alt det gamle, ja vi skulle gjerne tage hele borstabelen paa løaageren naar vi bare maatde,, ja, vi faar vel noget. Nu kan du tro her er pent og grønt her hjemme, i dag har her veret regn saa grasset kan friske op. I aar for første gang feired vi 17. mai paa Stjernøen. Vi havde tog, kl. 1 ½ skulde det gaa fra Valvig, vi havde Dyrestads skolehus flag til fane, de havde faaet den til paa vesterøen, de havde pyntet den med grønt saa den var saa nydelig. Vi ropte hurra for begge skolene og sang flere sanger, da vi var kommen til Johan Kristiansens hus, gikk vi til Bergstalen for at faa noget at forfriske os paa. Saa gikk vi til Berge hvor vi legede flere slags leger. Da kl. blev henimod 6 holdt Thobiassen en tale og da den var endt begynte vi at rusle hjem over. Nu har vi skolen, vi skal holde i tre uger, saa skal vi have presteksamen, den blir paa Dyrestad iaar. Nu er Albert hos Karl kommen hjem, han kom om søndag. Nu vil jeg slutte med en kjærlig hilsen fra din datter
Ellida Jacobsen.

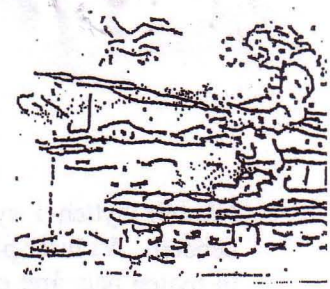

Smånytt fra øya.

17. mai

Det var oppholdssvær med noen tåkeskyer, og temperaturen var ganske bra med lite vind.
Det var også godt oppmøte av folk.
17. mai ble feiret på tradisjonelt vis her på Skjernøy. Med tog-start som vanlig V. Valvik. Toget går om Dyrstad til Skjernøysund og til Berge hvor guttekorpsets aspiranter føyet seg til og gikk med toget til kapellet. Her var det bekransing av minnestøtten over de to fra øya som falt under siste krig. Bjørn Vikør holdt en fin minnetale over dem.
På tradisjonelt vis var det gudstjeneste på kapellet med bevertning etter. Det var kafee og kiosk på grendehuset. Videre lynlotteri på kransekake, idrettsleker for barna og rebuskonkurranse mellom gårdene på øya. Denne vant Dyrstad gård. Til slutt var det premieutdeling på kapellet.

Vi gratulerer Kristin Dyrstad

Bornøy og Erik Gordon Jensen som giftet seg i Skjernøy kapell fredag 2. april. Kristin kommer fra Farestad. Paret er nå bosatt i Søgne.

Elgkalv.

Den lille stammen av elg på øya, ser ut til å holde stand, og det er observert elgku med kalv i midten av mai.

Loppemarked m/auksjon og matsalg kapellhagen 31. juli Kl 14.00.
Lopper og gaver til utlodningen motas med TAKK.
Vennligst ring:

Jan Harald Syvertsen	tlf.	38 26 88 29
Roald Syvertsen	tlf.	38 26 86 47
Anne Karin Jenssen	tlf.	38 26 88 58
Tom Inge Dyrstad	tlf.	38 26 87 78

Den tidlige våren.

De kjente og kjære vårtegnene innfant seg tidlig i år. Terna og gjøken ble rapportert 26. april og svala 1. mai. Og våren selv sto ikke noe tilbake. Til 17. mai var lauet helt utsprunget, og heggen var mange steder i ferd med å blomstre av, noe tidligere kan knapt noen huske.

Vårens konfirmanter.

Det var 4 konfirmanter fra Skjernøy i år. Det var Ingunn Syvertsen Ytre Farestad, som ble konfirmert på Salem i Mandel. Tomas Kylland og Mariann Klev Valvik, som ble konfirmert i Mandal Kirke 9. mai, og Camilla Dyrstad som ble konfirmert i Skjernøy kapell 23. mai. (se side 4.)

I år er det 40 år siden

Skjernøybrua ble lagt over sundet.
29. mai 1964 ble den åpnet med stor stas.
At brua har betydd mye for Skjernøy er det ingen tvil om. Innbyggertallet var i underkant av 200 mennesker i 1964, og det hadde sikkert ikke øket uten bru.
Men innbyggertallet har siden den gang økt jevnt og trutt, og som vi skrev i forrige nummer var tallet 326.
Det er mye trafikk på veiene særlig nå om sommeren, en kan kanskje lure på hvordan det ser ut om nye 40 år.

Jeg undres litt over hyttebygging

her i Valvik. Tom og Karin Dahl bosatt i Mandal hadde søkt om å få bygge ny hytte der hennes foreldre hadde satt opp en sovehytte for mange år siden, og som lå godt nedsenket i terrenget og hadde lite sjenerende innsikt fra sjøen. Dette ble godkjent av planutvalget, men Fylkesmannen satte foten ned. Hytten lå nemlig innenfor 100 meters grensen. Hytten måtte flyttes over grensen og sovehytten måtte rives. Det betydde at hytten ble plassert i skråningen ned mot Valvikmyra, og det måtte sprenges ut mye fjell for å få senket den nok.

Fors neste side.

Nå blir hytten i synsfeltet til mange Valvik-beboere. Vi lurer på hva som er best, ha utsikt til hytten hele året eller få et glimt av den hver gang en kjører med båt ut eller inn Vågskjeften.
Fylkesmannen burde komme ut å ta en titt isteden for å bruke målestaven.
Dette er ikke ment som kritikk av hytte eller utbyggere. Hytten vil sikkert bli fin å se på, men det er fremgangsmåten til fylkesmannen som er litt rar.

Sigurd.

Mai er det dugnadstid,

men det er uheldig at 3 dugnader faller på samme dag og til samme tid. 5. mai var det dugnad på grendehuset med rydding og vasking, det var dugnad på kapellet med det samme og det var dugnad med å utbedre bakken i Kirkevigen med hjelp fra kommunen. Denne bakke trengte i høyeste grad opprustning da den var helt rent ut.
Det er mange ganger de samme folkene som møter opp på dugnad, men vi etterlyser litt mer "smidighet" når det gjelder dager og tidspunkt.

Hobbyklubbens utlodning.

Det kom inn rundt kr 8000,- på utlodningen i begynnelsen av mai. Grendehuset var fullt av folk og gevinstene var mange som hobbyklubbens medlemmer lager selv. Det er barn fra skolealderen og oppover, og pengene går til hobbyklubbens drift.
Ledere er i dag: Fred Roger Karlsen, Birger Gundersen, (bosatt Mandal) Sigurd Dyrstad og Yngvar Pedersen.
Klubben holder til i kjelleren på grendehuset, og har gjennom hele vinteren klubbkveld hver torsdag hvor ting til utlodningen blir produsert.
Hobbyklubben har også flere turer i løpet av året. Det er både gutter og jenter som er med og arbeidet går med liv og lyst.
Det blir laget forskjellige ting som einerknagger, blomsterkasser, kniver med håndlaget skaft for å nevne noe.

Været siden sist.

Som nevnt kom våren tidlig i år og nå er det full sommer med masse blomster. For dem som driver med det - er høyonna i full gang. I Valvik ser en et sjeldent syn som høyhesjer, som var ganske vanlige før. Nå er det mest rundballer, og store traktorer er i arbeid på de bitte små jordende.
April var en ganske mild måned, med mest vind fra øst og noe nedbør. Første halvdel av mai var også fin, og noen dager hadde vi sommertemperatur. Men uken etter 17. mai ble det svært kalt med nattetemperatur ned mot 0 grader, og sterk kuling fra N. V. Mange hager ble det skader på blomster. Om morgen når en skulle på jobb måtte en først skrape ren bilvinduet. Dette er nokså uvanlig for årstiden men jeg han huske tilbake at vi hadde frost 3. juni og nye skudd på grantrærne visnet og falt av.
Siste del av mai og fram til nå - midt i juni har været vært svært skiftene med en god del vind. Noe regn men mest vind og sol så det har vært og er svært tørt. Det har også vært god temperaturer 15 til 18 grader.
Nå håper vi år også på en god sommer!!!
Det er nå 10 år siden vi tok i bruk datamaskin. Før det skrev vi alt på skrivemaskin og håndtegnet noe. Det har skjedd noe utvikling her også, selv om vi fortsatt stort sett holder oss til "gamle-måten"
"Skjernøyposten" er fortsatt veldig interessert i "tips" fra våre "innbyggere" som vi kan skrive om, små eller store ting. Vi tar med alle innlegg. Kanskje leserne har en spesiell opplevelse som dere vil dele med oss.
Til slutt vil vi ønske alle våre lesere: EN RIKTIG GOD SOMMER!!!

Sigurd.

SKJERNØY 1. AUGUST

Skjærgårdsgudstjeneste i Ystevåa.

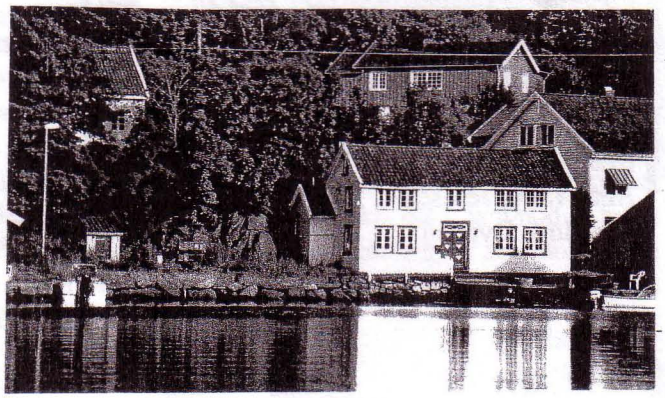

Sommerbilde fra Rosnes